

„ 93621

368.4 + 349.3

Сборникът съдържа най-важните нормативни актове, необходими за прилагането на общественото и здравното осигуряване и може да се използва както като учебно помагало от студенти, така и като практически наръчник от действащите юристи. Посочени са основните връзки между Кодекса за социално осигуряване и останалите нормативни актове, което съществено улеснява тълкуването и прилагането на действащото законодателство.

2/
207
1/2

133565

БИБЛИОТЕКА - УНСС

Инв. №

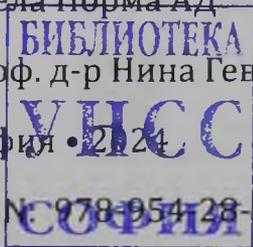
120000133564

© Сиела Норма АД

© проф. д-р Нина Гевренова, съставител

София • 2024

ISBN 978-954-28-4579-9

№ 114280

СОЦИАЛНО И ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ

2024

Съставител и анотация проф. д-р Нина Гевренова

**КСО, НООСЛБГРЧМЛ, Наредба № Н-13,
НОК, НЕВДПОВ, НПОС, ЗУТОССР, НМЕ,
ЗЗ, НУРРОТЗ, СПБ, НРСРПООПБ,
НПОПДОО, НОИПОБ, ДОПК, НКТП,
Инструкция № 13, ЗЗО, НОПДМП**

СЪДЪРЖАНИЕ

КОДЕКС ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

ЧАСТ ПЪРВА

ДЪРЖАВНО ОБЩЕСТВЕНО

ОСИГУРЯВАНЕ	21
Глава първа. Общи положения	21
Глава втора. Финансово устройство	67
Глава трета. Управление	79
Глава четвърта. Обезщетения	90
<i>Раздел I. Обезщетения при временна неработоспособност и трудоустрояване</i>	90
<i>Раздел II. Обезщетения за майчинство</i>	99
<i>Раздел III. Парични обезщетения за безработица</i>	112
<i>Раздел IV. Отпускане и изчисляване на паричните обезщетения и помощи</i>	124
Глава пета. Осигуряване за трудова злополука и професионална болест	125
Глава шеста. Задължително пенсионно осигуряване	133
<i>Раздел I. Пенсии за осигурителен стаж и възраст</i>	133
<i>Раздел II. Пенсии за инвалидност</i>	150
<i>Раздел III. Наследствени пенсии</i>	156
<i>Раздел IV. Пенсии, несвързани с трудова дейност</i>	160
<i>Раздел V. Общи правила за пенсиите</i>	163
Глава седма. Контрол	177
Глава осма. Спорове	192

ЧАСТ ВТОРА

ДОПЪЛНИТЕЛНО

СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ197

Дял първи

Дружества за допълнително

СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ197

Глава девета. Учредяване, лицензиране и управление на дружествата за допълнително социално осигуряване197

Раздел I. Общи положения197

Раздел II. Пенсионноосигурителни дружества201

Раздел III. Дружества за допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация266

Раздел IV. Политика за възнагражденията на дружеството за допълнително социално осигуряване 269

Дял втори

Допълнително задължително

ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ270

Глава девета „а“. Общи положения270

Глава десета. Фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване279

Глава единадесета. Осигурителни вноски.....297

Глава дванадесета. Данъчни облекчения.....300

Глава тринадесета. Права на осигурените лица301

Глава четирнадесета. Активи и инвестиции.....315

Глава петнадесета. Счетоводство и отчетност.....336

Глава шестнадесета. Фондове за извършване на плащанията и резерви за изпълнение на задълженията на пенсионноосигурителното дружество341

Глава седемнадесета. Преобразуване, прекратяване, ликвидация и несъстоятелност на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване351

Глава осемнадесета. Такси и удръжки351

Глава деветнадесета. Административнонаказателна отговорност	352
<i>Раздел I. Отговорност за нарушения на разпоредбите на законодателството относно държавното обществено осигуряване</i>	352
<i>Раздел II. Отговорност за нарушения на разпоредбите на законодателството относно допълнителното задължително пенсионно осигуряване</i>	353
Дял трети	
Допълнително доброволно пенсионно осигуряване	
Глава двадесета. Общи положения	353
Глава двадесет и първа. Фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване	358
Глава двадесет и втора. Осигурителни вноски и индивидуална партида	394
Глава двадесет и трета. Договори	400
Глава двадесет и четвърта. Права на осигурените лица	406
Глава двадесет и пета. Инвестиции	414
Глава двадесет и шеста. Счетоводство и отчетност	424
Глава двадесет и седма. Данъчни облекчения	425
Глава двадесет и осма. Такси и удръжки	426
Глава двадесет и осма „а“. Паневропейски персонален пенсионен продукт	428
Дял четвърти	
Допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация	
Глава двадесет и девета. Общи положения	430
Глава тридесета. Фондове за допълнително доброволно осигуряване за безработица или за професионална квалификация	433

Глава тридесет и първа. Осигурителни вноски и партии	442
Глава тридесет и втора. Права на осигурените лица и осигурителите	444
<i>Раздел I. Права на осигурените за безработица лица</i>	444
<i>Раздел II. Права на осигурените за професионална квалификация лица</i>	446
<i>Раздел III. Права на осигурителите</i>	448
Глава тридесет и трета. Договори	450
Глава тридесет и четвърта. Инвестиции	451
Глава тридесет и пета. Счетоводство и отчетност	453
Глава тридесет и шеста. Данъчни облекчения	453
Глава тридесет и седма. Такси и удръжки	454
ДЯЛ ПЕТИ	
ПРЕОБРАЗУВАНЕ, ПРЕКРАТЯВАНЕ И НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА ДРУЖЕСТВАТА И ФОНДОВЕТЕ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНО СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	456
Глава тридесет и осма. Преобразуване, прекратяване и несъстоятелност	456
ЧАСТ ВТОРА „А“	
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ПЕНСИОННИТЕ СХЕМИ НА СЪЮЗА, НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА И НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА	473
Глава тридесет и осма „а“. Прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионните схеми на Съюза, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка	473

ЧАСТ ТРЕТА	
ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ	
МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА	
ОТГОВОРНОСТ	482
Глава тридесет и девета. Принудителни	
административни мерки	482
Глава четиридесета. Квестор	492
Глава четиридесет и първа. Административно-	
наказателна отговорност	494
<i>Раздел I.</i> Отговорност за нарушения на разпоредбите	
на законодателството относно държавното	
обществено осигуряване	494
<i>Раздел II.</i> Отговорност за нарушения	
на разпоредбите на законодателството относно	
допълнителното социално осигуряване.	496
<i>Раздел III.</i> Отговорност за неизпълнение	
на задълженията за деклариране на данни	
пред Националната агенция за приходите	
и за внасяне на задължителни	
осигурителни вноски	505
Глава четиридесет и втора. Оповестяване	
на принудителни административни мерки	
и на издадени наказателни постановления	506
Допълнителни разпоредби	507

НАРЕДБА

ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ НА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА, БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ НА РАБОТА В ЧУЖБИНА И МОРСКИТЕ ЛИЦА

<i>Раздел I.</i> Обществено осигуряване	
на самоосигуряващите се лица	
и на работещите без трудово правоотношение	525

Раздел II. Обществено осигуряване на лицата,
изпратени на работа в чужбина, и на лицата
по чл. 4, ал. 9 от Кодекса за социално осигуряване534

Раздел III. Обществено осигуряване
на морските лица539

НАРЕДБА № Н-13

ОТ 17 ДЕКЕМВРИ 2019 Г.

**ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО, СРОКОВЕТЕ, НАЧИНА И РЕДА
ЗА ПОДАВАНЕ И СЪХРАНЕНИЕ НА ДАННИ
ОТ РАБОТОДАТЕЛИТЕ, ОСИГУРИТЕЛИТЕ
ЗА ОСИГУРЕНИТЕ ПРИ ТЯХ ЛИЦА, КАКТО
И ОТ САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА**

Допълнителни разпоредби557

Преходни и Заключителни разпоредби.....560

НАРЕДБА

ЗА ОСИГУРИТЕЛНИТЕ КАСИ

Заключителни разпоредби.....595

НАРЕДБА

**ЗА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕТО
И ЗА ДОХОДИТЕ, ВЪРХУ КОИТО СЕ ПРАВЯТ
ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ**

Раздел I. Елементи на възнаграждението
и доходите за определяне на осигурителните вноски...600

Раздел II. Осигурителен доход, върху който
се правят осигурителни вноски.....612

Раздел III. Изчисляване на паричните обезщетения
за временна неработоспособност
или за бременност и раждане616
Допълнителни разпоредби617

НАРЕДБА

ЗА ПЕНСИИТЕ И ОСИГУРИТЕЛНИЯ СТАЖ

Глава първа. Отпускане на пенсиите	618
<i>Раздел I. Общи разпоредби</i>	<i>618</i>
<i>Раздел II. Пенсии за осигурителен стаж и възраст.....</i>	<i>641</i>
<i>Раздел III. Пенсии за инвалидност.....</i>	<i>664</i>
<i>Раздел IV. Наследствени пенсии.....</i>	<i>671</i>
<i>Раздел V. Установяване и зачитане на осигурителен стаж и осигурителен доход.....</i>	<i>677</i>
<i>Раздел VI. Определяне на дохода, от който се изчисляват пенсиите</i>	<i>694</i>
Глава втора. Изплащане на пенсиите	703
<i>Раздел I. Общи разпоредби по изплащане на пенсиите</i>	<i>703</i>
<i>Раздел II. Изплащане на пенсиите чрез пощенски станции.....</i>	<i>704</i>
<i>Раздел III. Изплащане на пенсия по електронен изплащателен картон</i>	<i>706</i>
<i>Раздел IV. Изплащане на пенсия с пенсионен запис.....</i>	<i>709</i>
<i>Раздел V. Изплащане на пенсии на упълномощени лица</i>	<i>710</i>
<i>Раздел VI. Изплащане на пенсии при смяна на адреса на получаване на пенсията</i>	<i>711</i>
<i>Раздел VII. Изплащане на пенсии чрез доставчици на платежни услуги, лицензирани от БНБ, и клонове на доставчици на платежни услуги, осъществяващи дейност на територията на страната</i>	<i>712</i>
<i>Раздел VIII. Изплащане на пенсии по международен договор, по който Република България е страна, или европейски регламенти за координация на системите за социална сигурност, за лица с постоянен адрес в чужбина.....</i>	<i>718</i>

<i>Раздел IX. Изплащане на пенсии, отпуснати по международен договор, по който Република България е страна, или европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност, на лица, постоянно или продължително пребиваващи в Република България.....</i>	721
<i>Раздел X. Добавки и удръжки при изплащане на пенсиите.....</i>	722
<i>Раздел XI. Общи разпоредби по пенсиите.....</i>	725
Допълнителни разпоредби	732

**ЗАКОН ЗА УСТАНОВЯВАНЕ
НА ТРУДОВ И ОСИГУРИТЕЛЕН
СТАЖ ПО СЪДЕБЕН РЕД**

Преходни и Заключителни разпоредби.....	737
---	-----

НАРЕДБА

ЗА МЕДИЦИНСКАТА ЕКСПЕРТИЗА

Глава първа. Общи положения	739
Глава втора. Експертиза на временната неработоспособност	740
<i>Раздел I. Общи правила за издаване на болнични листове. Условия и ред за установяване на временна неработоспособност</i>	740
<i>Раздел II. Издаване на болничен лист при общо заболяване, трудова злополука, професионална болест, аборт, при належащи медицински прегледи и изследвания и при трудоустрояване</i>	749
<i>Раздел III. Издаване на болничен лист за временна неработоспособност при бременност, раждане и осиновяване</i>	751
<i>Раздел IV. Издаване на болничен лист за балнеолечение, климатолечение и таласолечение</i>	755

<i>Раздел V. Издаване на болничен лист при карантина и отстраняване от работа по предписание на медицинските органи</i>	<i>756</i>
<i>Раздел VI. Издаване на болничен лист за гледане на болен член от семейството</i>	<i>757</i>
<i>Раздел VII. Издаване на болничен лист за придружаване на член от семейството за лечение, консултация и изследване</i>	<i>759</i>
<i>Раздел VIII. Издаване на болничен лист за лечение и изследване в чужбина.....</i>	<i>760</i>
<i>Раздел IX. Общи изисквания по отчетността на болничните листове</i>	<i>763</i>
Глава трета. Определяне характера на заболяванията – професионален или общ	765
Глава четвърта. Експертиза на трайно намалената работоспособност и на вида и степента на увреждане	766
Допълнителни разпоредби	775
Заклучителни разпоредби.....	775

ЗАКОН ЗА ЗДРАВЕТО

(Извлечение)

Глава трета. Медицинско обслужване.....	783
<i>Раздел IV. Медицинска експертиза</i>	<i>783</i>

НАРЕДБА

ЗА УСТАНОВЯВАНЕ, РАЗСЛЕДВАНЕ, РЕГИСТРИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ТРУДОВИТЕ ЗЛОПОЛУКИ

<i>Раздел I. Общи положения.....</i>	<i>798</i>
<i>Раздел II. Деклариране на трудовите злополуки</i>	<i>798</i>
<i>Раздел III. Разследване и установяване на трудовите злополуки</i>	<i>800</i>
<i>Раздел IV. Регистриране и отчитане на трудовите злополуки</i>	<i>804</i>

СПИСЪК НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ БОЛЕСТИ.....807

НАРЕДБА

**ЗА РЕДА ЗА СЪОБЩАВАНЕ, РЕГИСТРИРАНЕ,
ПОТВЪРЖДАВАНЕ, ОБЖАЛВАНЕ И ОТЧИТАНЕ
НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ БОЛЕСТИ**

Глава първа. Общи положения	812
Глава втора. Съобщаване и проучване на професионалните болести.....	813
Глава трета. Потвърждаване и регистриране на професионалните болести.....	817
Глава четвърта. Обжалване на професионалните болести.....	818
Глава пета. Регистрация и отчитане на професионалните болести.....	819
Допълнителни разпоредби	819

НАРЕДБА

**ЗА ПАРИЧНИТЕ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ И ПОМОЩИ
ОТ ДЪРЖАВНОТО ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ**

<i>Раздел I. Общи разпоредби</i>	<i>821</i>
<i>Раздел II. Ред за представяне на документи за изчисляване и изплащане на паричните обезщетения и помощи</i>	<i>823</i>
<i>Раздел III. Изчисляване на паричните обезщетения и помощи</i>	<i>835</i>
<i>Раздел IV. Изплащане на паричните обезщетения и помощи</i>	<i>842</i>
<i>Раздел V. Парични обезщетения и помощи при прилагане на международен договор, по който Република България е страна, и на европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност</i>	<i>844</i>

Раздел VI. Спорове.....	846
Допълнителни разпоредби	847
Преходни и Заключителни разпоредби.....	848

НАРЕДБА

ЗА ОТПУСКАНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ

НА ПАРИЧНИТЕ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА БЕЗРАБОТИЦА

Допълнителни разпоредби	946
-------------------------------	-----

**ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛЕН
ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС**

(Извлечение)

ДЯЛ ВТОРИ

Отделни административни производства	947
Глава единадесета. Регистрация	947
Глава петнадесета. Данъчно-осигурителен контрол	954

НАРЕДБА

ЗА КАТЕГОРИЗИРАНЕ НА ТРУДА

ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Раздел I. Първа категория труд.....	969
Раздел II. Втора категория труд	970
Раздел III. Трета категория труд	974
Заключителни разпоредби.....	975

Инструкция № 13

от 31 октомври 2000 г. за прилагане

на Наредбата за категоризиране

на труда при пенсиониране

Допълнителни разпоредби	976
-------------------------------	-----

ЗАКОН ЗА ЗДРАВНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Глава първа. Общи разпоредби	1000
Глава втора. Задължително здравно осигуряване	1001
<i>Раздел I.</i> Общи разпоредби	1001
<i>Раздел II.</i> Национална здравноосигурителна каса.....	1003
<i>Раздел III.</i> Финансово устройство на Националната здравноосигурителна каса	1016
<i>Раздел IV.</i> Осигурени лица. Права и задължения.....	1023
<i>Раздел V.</i> Здравноосигурителни вноски.....	1029
<i>Раздел VI.</i> Обхват на медицинска помощ при задължителното здравно осигуряване.....	1042
<i>Раздел VII.</i> Национален рамков договор.....	1057
<i>Раздел VIII.</i> Договор между Националната здравноосигурителна каса и изпълнител на медицинска помощ	1064
<i>Раздел IX.</i> Информационно осигуряване на дейността на Националната здравноосигурителна каса	1072
<i>Раздел X.</i> Контрол, експертиза и спорове.....	1079
<i>Раздел XI.</i> Издаване на документи, необходими за упражняване на здравноосигурителни права съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност	1090
<i>Раздел XII.</i> Трансгранично здравно обслужване	1092
Глава трета. Доброволно здравно осигуряване	1097
<i>Раздел I.</i> Общи положения	1097
<i>Раздел II.</i> Дейност по доброволното здравно осигуряване	1098
<i>Раздел III.</i> Здравноосигурителни дружества и лицензиране	1099
<i>Раздел IV.</i> Преобразуване, прекратяване, ликвидация и несъстоятелност на здравноосигурителни дружества	1100
<i>Раздел V.</i> Държавен надзор върху дейността по доброволно здравно осигуряване	1100
Глава четвърта. Медицински контрол	1101

Глава пета. Административнонаказателни разпоредби	1104
Допълнителни разпоредби	1110

НАРЕДБА

**ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ ПРАВОТО
НА ДОСТЪП ДО МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ**

<i>Раздел I.</i> Общи положения.....	1117
<i>Раздел II.</i> Свободен избор и лечение от лекар и лекар по дентална медицина в лечебни заведения за първична извънболнична помощ	1119
<i>Раздел III.</i> Достъп до специализирана извънболнична помощ.....	1122
<i>Раздел IV.</i> Условия и ред за оказване на извънболнична помощ.....	1126
<i>Раздел V.</i> Достъп до болнична помощ	1129
Допълнителни разпоредби	1138
Заключителни разпоредби.....	1139

БИБЛИОТЕКА - УНСС

Инв. № 120000133564